

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Hanna Hurmola-Remmi	Suomi.fi	11.10.2023 08:22:26 UTC+03:00
Niina Varjo	Suomi.fi	11.10.2023 08:20:23 UTC+03:00
Venla Väli-Torala	Suomi.fi	10.10.2023 15:56:28 UTC+03:00
Jouko Vuorenniemi	Suomi.fi	10.10.2023 12:54:46 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisällys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (26 sivua)

Kansilehden sivu 1/1

valtuusto**Aika** 09.10.2023 klo 17:00 - 18:14**Käsitellyt asiat**

§	Otsikko	Sivu
Sisällysluettelo		
§ 47	Päijät-Hämeen työllisyysalueen muodostaminen -TE2024 uudistus	4
§ 48	Vuoden 2024 tuloveroprosentti	8
§ 49	Vuoden 2024 kiinteistöveroprosentit	10
§ 50	Vesilaitoksen yhdystilivelka ja peruspääoman korko	13
§ 51	Rainion päiväkodin toiminnan lakkauttaminen 1.8.2024 lukien	18
§ 52	Ilmoitusasiat	22
§ 53	Aloitteet	23

valtuusto

Aika 09.10.2023 klo 17:00 - 18:14**Paikka** Valtuuston istuntosali**Osallistujat**

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Varjo Niina	Puheenjohtaja
	Riutta Heimo	1. varapuheenjohtaja
	Rautkoski Mikko	2. varapuheenjohtaja
	Aalto Liisa	Jäsen
	Arifullen Teppo	Jäsen
	Bonden Aimo	Jäsen
	Erkkilä Timo	Jäsen
	Gustafsson Jade	Jäsen
	Hallikas Mikko	Jäsen
	Heino Marko	Jäsen
	Heinonen Minna	Jäsen
	Huvinen Kimmo	Jäsen
	Järvinen Kaija	Jäsen
	Kantanen Pekka	Jäsen
	Karppinen Sanna	Jäsen
	Kasurinen Seija	Jäsen
	Kekkonen Kauko	Jäsen
	Kosonen Esa	Jäsen
	Kuusela Ville-Matti	Jäsen
	Lehmusvuori Taisto	Jäsen
	Leppälä Mika	Jäsen
	Mäentalo Mika	Jäsen
	Pynnönen Kai	Jäsen
	Qvintus Esa	Jäsen
	Rajajärvi Jouko	Jäsen
	Riikonen Pirjo	Jäsen
	Ruuth Jarmo	Jäsen
	Saittakari Seija	Jäsen
	Salminen Sami	Jäsen
	Salonen Harri	Jäsen
	Simpanen Sallamaari	Jäsen
	Tiainen Erika	Jäsen
	Tähkänen Juha	Jäsen
	Vastamäki Jari	Jäsen
	Vuorenniemi Jouko	Jäsen
	Väli-Torala Venla	Jäsen
	Wafin Fuat	Jäsen
	Väli-Torala Tapio	Varajäsen
	Kallio Sari	Varajäsen
	Peltonen Jorma	Varajäsen
	Lehtokoski Anne	Varajäsen
	Mällönen-Valkeinen Irja	Varajäsen
	Salonen Juho	Varajäsen

Tämän pöytäkirja on sähköisesti allekirjoitettu

Poissa Endén Hanna-Liisa
Jaakkola Ilkka
Koponen Sanna
Lehtimäki Kirsi
Saari Henri
Vesikko Tuomo

Muu	Kujala Timo	IT-suunnittelija
	Parkkonen Jari	kaupunginjohtaja
	Hurmola-Remmi Hanna	Pöytäkirjanpitäjä
	Launia Eija	toimialasihteeri
	Hepo-oja, Pirjo	hyvinvointijohtaja
	Houhala, Keijo	teknisen toimen johtaja
	Koski-Lukkari, Liisa	elinvoimajohtaja

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös: Kokous todettiin laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Käsitellyt asiat

47 - 53

Pöytäkirjan tarkastus

Päätös: Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Jouko Vuorenniemi ja Venla Väli-Torala.

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä

Pöytäkirja on julkaistu Heinolan kaupungin verkkosivuilla www.heinola.fi viimeistä allekirjoitusta seuraavana arkipäivänä. (kts. allekirjoitusten yhteenvetosivu > <https://www.heinola.fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/paatoksenteko/esityslistat-ja-poytakirjat/muutoksenhakuajan-nahtavana-olevat-sahkoisesti-allekirjoitetut-poytakirjat/>)

§ 47 Päijät-Hämeen työllisyysalueen muodostaminen -TE2024 uudistus

valt 09.10.2023 § 47

87/14.07.00/2023

Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.	
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan Päijät-Hämeen työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja työvoimaviranomaisten välisen aiesopimuksen.	
Toimivalta	Kuntalaki 14 §	
Valmistelija	hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi, puh. 044 780 1420 ja elinvoimajohtaja Liisa Koski-Lukkari, puh. 044 797 6230, etunimi.sukunimi@heinola.fi	
Valmistelu	Esityslistan liitteenä: <ul style="list-style-type: none">- Yhteistoimintasopimus Päijät-Hämeen työllisyysalueen muodostamisesta sekä lakisääteisten palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta- Aiesopimus työvoimaviranomaisten välisestä yhteistyöstä- Järjestämissuunnitelma Päijät-Hämeen työllisyysalue- Päijät-Hämeen työllisyysalueen palveluita koskeva liitetaulukko- Perustelumuuisto 26.9.2023 TE-palveluiden järjestämisestä Päijät-Hämeen työllisyysalueella.	
Tiedoksianto	virallinen ote	Hollolan kunta muut Päijät-Hämeen kunnat

khal 02.10.2023 § 198

Päätös	Ehdotus hyväksyttiin. Asiantuntijoina kokouksessa olivat työllisyyspäällikkö Anne Tapaila sekä kehittäjäkoordinaattorit Simo Söderholm sekä Susanna Hietala.	
Esittelijä	kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari	
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan Päijät-Hämeen työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja työvoimaviranomaisten välisen aiesopimuksen.	
Toimivalta	Kuntalaki 14 §	

Valmistelija	hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi, puh. 044 780 1420 ja elinvoimajohtaja Liisa Koski-Lukkari, puh. 044 797 6230, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	<p>Vastuu työnhakijoille ja yrityksille ja muille työnantajille tarjottavista työvoimapalveluista siirtyy kuntien vastuulle 1.1.2025. Työvoimapalveluiden järjestäminen ja muut työvoimapalveluihin liittyvät lakisääteiset tehtävät muodostavat kunnille uuden valtiosuuteen oikeuttavan tehtävän. Uudistuksen tavoitteena on nivoa työvoimapalvelut osaksi kunnan elinvoimatyötä sekä tuottaa tehokkaampia ja saavutettavampia palveluita.</p> <p>Kunta voi järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000. Muutoin kuntien tulee muodostaa palveluiden järjestämiseksi työllisyysalue, jonka työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Lisäksi alueen tulisi olla maantieteellisesti yhtenäinen ja työmarkkinoiden kannalta toimiva.</p> <p>Heinolan kaupunginhallitus on esittänyt aiemmin maakunnallisten neuvotteluiden tavoitteeksi ensisijaisesti yhden järjestäjän mallia työvoimapalveluiden järjestämiseksi Päijät-Hämeessä. Mikäli Päijät-Hämeessä toteutuu kahden työllisyysalueen malli, Heinola on pitänyt tärkeänä, että alueet hoitavat yhteisesti mm. yritys- ja neuvontapalvelut. Lahden kaupungin ilmoitettua, että se muodostaa yksin oman työllisyysalueen, muiden kuntien käytännössä ainoa vaihtoehto on muodostaa keskenään toinen työllisyysalue. Työllisyysalueiden välisen yhteistyön tulee olla tiivistä.</p> <p>Työllisyysalueen kuntien yhteistoiminnassa on kysymys kuntien lakisääteisestä yhteistoiminnasta. Työllisyysalueen kuntien tulee siirtää järjestämisvastuu kuntalain 8 §:n mukaan joko vastuukunnalle tai kuntayhtymälle. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia kuntalain 51 §:ssä tarkoitetulla tavalla tehtävän antamisesta vastuukunnan hoidettavaksi. Kuntalain 8 §:n mukaan kunta vastaa tehtäviensä rahoituksesta, vaikka järjestämisvastuu on siirretty toiselle kunnalle tai kuntayhtymälle. Työllisyysalueen muodostavien kuntien tulee sopia keskenään tehtävän hoitamisesta aiheutuvien kustannusten jaosta. Kuntien on toimitettava yhteistyötä koskevat sopimukset työ- ja elinkeinoministeriöön 31.10.2023 mennessä.</p> <p>Päijät-Hämeen työllisyysalue -Hollola vastuukunnaksi</p> <p>Työllisyysalueen osapuolet muodostavat sopimuksella työvoimapalveluiden järjestämisen yhteistoiminta-alueen (työllisyysalue). Päijät-Hämeen työllisyysalueen vastuukunnaksi esitetään Hollolan kuntaa. Sopimuksen mukaisia tehtäviä hoitaessaan Hollolan kunta toimii kuntalain (410/2015) 51 §:n mukaisena vastuukuntana. Kuntien yhteistoiminta perustuu sopimukseen. Kuntien on tehtävä sopimus yhteisestä toimituksesta.</p>

Liitteenä olevalla sopimuksella osapuolet sopivat yhteisestä toimielimestä TE-tehtävien hoitamiseen.

Sopimus on kuntalain 52 §:n mukainen sopimus kuntien yhteisestä toimielimestä ja se koskee työvoimapalveluiden järjestämisestä annetussa laissa (380/2023) säädettyjen työvoimapalveluiden järjestämisvastuuta. Sopimuksella osapuolet muodostavat työvoimapalveluiden järjestämisen yhteistoiminta-alueen (työllisyysalue). Sopimusta on valmisteltu yhteistoiminta-alueen kuntajohtajien yhteistyötapaamisissa 21.6. ja 22.9.2023.

Liitteenä olevalla perustelumuistiolla on tarkoituksena täydentää ja selkiyttää TE-palveluiden rahoitusta ja kustannustenjakoa siten kuin näistä on sovittu sopimuksessa TE-tehtävien hoitamisesta.

Liitteenä olevalla TE-palveluiden järjestämissuunnitelma on TE24-valmistelun koskevan strategisen tason palvelusuunnitelma, joka on luonteeltaan päivittyvä. Suunnitelma sisältää mm:

- alustavan suunnitelman/periaatteet palveluiden tuotantotavoista ja organisoinnista sekä palvelurakenteesta (palvelupisteet)
- arvion palveluiden resursseista (pohjaksi budjetoinnille).

Päijät-Hämeen maakuntaan syntyy kaksi työvoimaviranomaista, Päijät-Hämeen työllisyysalue ja Lahden kaupunki. Kahden työllisyysalueen mallia on pidetty tarkoituksenmukaisena työllisyysrakenteen poikkeavuudesta johtuen. Kahden alueen malli mahdollistaa työllisyydenhoidon kohdennukset paremmin tarvelähtöisesti ja tarjoaa mahdollisuuden paikallisille ratkaisuille. Lähtökohtana on kuitenkin työllisyysalueiden vahva yhteistyö. Työvoimaviranomaisten yhteistyöstä oleva aiesopimus on liitteenä.

Jatkokäsittely

valtuusto

Liitteet

- 1 Päijät-Hämeen työllisyysalueen yhteistoimintasopimus - Hollolan kunnan pyyntö 27.9.2023 - Päijät-Hämeen työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja työvoimaviranomaisten välisen aiesopimuksen hyväksyminen - TE-palvelut 2023 -uudistus, TE2024
- 2 Aiesopimus työvoimaviranomaisten välisestä yhteistyöstä - Hollolan kunnan pyyntö 27.9.2023 - Päijät-Hämeen työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja työvoimaviranomaisten välisen aiesopimuksen hyväksyminen - TE-palvelut 2023 -uudistus, TE2024
- 3 Järjestämissuunnitelma Päijät-Hämeen työllisyysalue - Hollolan kunnan pyyntö 27.9.2023 - Päijät-Hämeen työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja työvoimaviranomaisten välisen aiesopimuksen hyväksyminen - TE-palvelut 2023 -uudistus, TE2024

- 4 Päijät-Hämeen työllisyysalueen alustava palveluiden järjestämistä koskeva taulukko - Hollolan kunnan pyyntö 27.9.2023 - Päijät-Hämeen työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja työvoimaviranomaisten välisen aiesopimuksen hyväksyminen - TE-palvelut 2023 -uudistus, TE2024
- 5 Perustelumuistio TE-palveluiden järjestämisestä Päijät-Hämeen työllisyysalueella - Hollolan kunnan pyyntö 27.9.2023 - Päijät-Hämeen työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksen ja työvoimaviranomaisten välisen aiesopimuksen hyväksyminen - TE-palvelut 2023 -uudistus, TE2024

§ 48 Vuoden 2024 tuloveroprosentti

valt 09.10.2023 § 48

1011/02.03.02.00/2023

Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että Heinolan kaupungin tuloveroprosentti vuonna 2024 on 8,2 %.
Toimivalta	Kuntalaki 111 §, Heinolan kaupungin hallintosääntö 2 luku 7 §
Valmistelija	hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi puh. 044 780 1420, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Tiedoksianto	sähköposti taloustuki@heinola.fi ilmoitus Verohallinto

khall 02.10.2023 § 205

Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että Heinolan kaupungin tuloveroprosentti vuonna 2024 on 8,2 %.
Toimivalta	Kuntalaki 111 §, Heinolan kaupungin hallintosääntö 2 luku 7 § ja 5 luku 22 §
Valmistelija	hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi puh. 044 780 1420, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Valtuuston on kuntalain 111 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista.

On syytä huomioida, että vuodelle 2022 määrätty tuloveroprosentti on määrittänyt myös vuoden 2023 tuloveroprosentin, koska Manner-Suomen kunnat eivät saaneet hyvinvointialueuudistuksen johdosta muuttaa tuloveroprosenttejaan syksyllä 2022. Uudistuksen yhteydessä on kuntien tuloveroprosentteja leikattu 12,64 % ja kunnallisveroprosentti vuonna 2023 on ollut 7,86 %. Näin ollen tuloveroprosentit ovat siis tällä hetkellä olleet prosentin sadasosan tarkkuudella. Ensi vuoden tuloveroprosentit tulee määrätä ja

ilmoittaa kuitenkin 0,10 %-yksikön tarkkuudella, eli näin ollen kaikkien kuntien tuloveroprosentit muuttuvat.

Jos kunta ei ilmoita tuloveroprosenttiansa määrääjassa Verohallinnolle tai virheellisesti (ei 0,10 % -yksikön tarkkuudella) kunnan vuoden 2023 sovellettua tuloveroprosenttia voidaan pyöristää lähimpään prosenttiyksikön kymmenykseen vuodelle 2024. (Laki verotusmenettelystä 91 a § ja 91 b §).

Veroprosenttien ilmoittaminen

Veromenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän marraskuun 17. päivänä. Kunta ilmoittaa tuloveroprosentin prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella.

Jos marraskuun 17. päivä on muu kuin arkipäivä, niin ilmoitus tulee tehdä viimeistään sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä.

Muutosohjelman linjaukset ja tuloveroprosentti

Heinolan valtuusto on kokouksessaan 12.6.2023 33 § hyväksynyt muutosohjelman ja sen sisältämät keskeiset periaatteet ja edellyttänyt, että talouden ja toiminnan suunnittelu tehdään niiden mukaisesti. Tämä on sisältänyt myös veroprosenttien korotukset.

Valtuuston hyväksymät linjaukset on huomioitu talousarvion laadinnan ohjeistuksissa ja talousarviovalmistelu on tehty myös veroprosenttilinjausten osalta valtuuston päätöksen ja kaupunginhallituksen ohjeistuksen mukaisesti siten, että kunnallisveroa on korotettu vuodelle 2024 8,2 prosenttiin. Kunnallisverotuoton arvioidaan tällä prosentilla olevan n. 29,9 milj. euroa, mikä on kuluvan vuoden arviota n. 2,1 % alhaisempi (0,6 milj. eur). Ilman korotusta (veroprosentti 7,9 %) tuotto olisi n. 28,9 milj. euroa.

Jatkokäsittely

valtuusto

§ 49 Vuoden 2024 kiinteistöveroprosentit

valt 09.10.2023 § 49

1011/02.03.02.00/2023

Päätös	Ehdotus kiinteistöveroprosentteja koskien hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että Heinolan kaupungin vuoden 2024 kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat: - yleinen kiinteistöveroprosentti 1,3 %, - vakituisena asuntona käytettävien rakennusten kiinteistöveroprosentti 0,6 %, - muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,3 %, - voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3 %, - yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,6 % ja - rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 3 %.
Toimivalta	Kuntalaki 111 §, Heinolan kaupungin hallintosääntö 2 luku 7 §
Valmistelija	hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi puh. 044 780 1420, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Tiedoksianto	sähköposti teknisen toimen johtaja taloustuki@heinola.fi ilmoitus Verohallinto

khall 02.10.2023 § 206

Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että Heinolan kaupungin vuoden 2024 kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat: - yleinen kiinteistöveroprosentti 1,3 %, - vakituisena asuntona käytettävien rakennusten kiinteistöveroprosentti 0,6 %, - muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,3 %, - voimalaitosten kiinteistöveroprosentti 3 %,

- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,6 %
ja
- rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti 3 %.

Toimivalta	Kuntalaki 111 §, Heinolan kaupungin hallintosääntö 2 luku 7 §
Valmistelija	hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi puh. 044 780 1420, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Valtuuston on kuntalain 111 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista.

Veroprosenttien ilmoittaminen

Veromenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän marraskuun 17. päivänä.

Jos marraskuun 17. päivä on muu kuin arkipäivä, niin ilmoitus tulee tehdä viimeistään sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä (Laki säädettyjen määräaikain laskemisesta 150/1930 5 §). Vuonna 2023 tiedot tulee ilmoittaa viimeistään 17.11.2023.

Kiinteistöveroprosentit

Kiinteistöverolain nojalla kiinteistöveron suorittaa kiinteistön omistaja verotusarvon ja kunnassa sovellettavan kiinteistöveroprosentin perusteella kiinteistön sijaintikunnalle.

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa ja sadasosan tarkkuudelle vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kunnan tulee ilmoittaa kiinteistöveroprosentit Verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Kiinteistöveroprosentit ilmoitetaan prosentin sadasosan tarkkuudella. Kiinteistöverolain perusteella vuodelle 2024 kiinteistöveroprosenttivälit ovat:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93-2,00 %
- Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,41-1,00 %
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93-2,00 %
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä välillä 0,93-3,10 %
- Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti voidaan määrätä välillä 0,00-2,00 % (kiinteistöveroprosentiksi 0,00 vain, jos

valtuusto on erikseen näin määrännyt. Jos erillistä veroprosenttia ei ole päätetty, jätetään ilmoituskenttä tyhjäksi.)

- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä välillä 2,00-6,00 % (Huom! KiintVL 12 b §:ssä mainituissa kunnissa alaraja on kunnanvaltuuston määräämä yleinen veroprosentti + 3,00 %)

Lisäksi on syytä huomioida, että pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan yleisen maapohjan kiinteistöveron alaraja korotetaan 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Esitetty toimenpide edellyttäisi maapohjan veroprosentin eriyttämistä yleisestä kiinteistöveroprosentista. Jatkossa maapohjan kiinteistöveron vaihteluväli olisi siten 1,30-2,00 %.

Vuoden 2024 talousarvioesitykseen sisältyy korotusesityksiä kiinteistöveroihin, jotka perustuvat valtuuston hyväksymän muutosohjelman linjauksiin ja kaupunginhallituksen hyväksymiin talousarvion laadintaohjeisiin sekä edellä todettuun hallituksen ohjelman todennäköiseen muutokseen alarajan korotuksen osalta.

Kiinteistöveroprosentit vuodelle 2024

Kiinteistöveroprosentteihin esitetään korotuksia seuraavasti:

- Yleinen kiinteistövero sekä muiden asuinrakennusten kiinteistövero esitetään nostettavaksi 1,0 %:sta 1,3 %:iin.
- Vakituisten asuntojen kiinteistövero esitetään nostettavaksi 0,5 %:sta 0,6 %:iin.
- Voimalaitosten ja rakentamattomien rakennuspaikkojen veroksi esitetään 3,0 %:a.
- Yleishyödyllisten yhteisöjen osalta esitetään tasoksi 0,6 %:a

Arvioitu kiinteistöveron tuotto vuonna 2024 on yhteensä n. 8,4 milj. euroa. Kiinteistöveron korotuksella haetaan yhteensä n. 1,6 milj. euron lisätuloja vuodessa.

Jatkokäsittely

valtuusto

§ 50 Vesilaitoksen yhdystilivelka ja peruspääoman korko

valt 09.10.2023 § 50

592/02.02.00/2023

Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että vesihuoltolaitoksen pitkäaikaisen velan luonteiseksi muodostunutta yhdystilivelkaa kaupungille lyhennetään jatkossa nostamalla taseyksikölle kohdistettua pitkäaikaista lainaa.</p> <p>Esitetty linjaus tullaan huomioimaan vesilaitoksen talousarvioesityksessä, joka tuodaan toimielinten käsittelyyn talousarvion valmisteluaikataulun mukaisesti.</p>
Toimivalta	Kuntalaki 14 §, Heinolan kaupungin hallintosäntö 7 §
Valmistelija	teknisen toimen johtaja Keijo Houhala puh. 0500 918 597 ja hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi, puh. 044 780 1420, etunimi.sukunim@heinola.fi
Tiedoksianto	sähköposti teknisen toimen johtaja vesihuoltoinsinööri taloustuki@heinola.fi

khall 02.10.2023 § 207

Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle, että vesihuoltolaitoksen pitkäaikaisen velan luonteiseksi muodostunutta yhdystilivelkaa kaupungille lyhennetään jatkossa nostamalla taseyksikölle kohdistettua pitkäaikaista lainaa.</p> <p>Esitetty linjaus tullaan huomioimaan vesilaitoksen talousarvioesityksessä, joka tuodaan toimielinten käsittelyyn talousarvion valmisteluaikataulun mukaisesti.</p>
Toimivalta	Kuntalaki 14 §, hallintosäntö 7 §

Valmistelija	teknisen toimen johtaja Keijo Houhala puh. 0500 918 597 ja hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi, 044 780 1420, etunimi.sukunim@heinola.fi
Valmistelu	<p>Osana muutosohjelman sopeuttamistoimenpiteitä on tarkasteltu vesilaitoksen talouden kokonaisuutta. Tässä yhteydessä on todettu, että vesihuollon tulee vesihuoltolain 18 §:n mukaan tuloillaan pitkällä aikavälillä pystyä kattamaan vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset.</p> <p>Tätä ei vesilaitoksen osalta ole kyetty noudattamaan, sillä investoinnit on rahoitettu kaupungin toimesta, mikä on kasvattanut nollakorkoista yhdystilivelkaa, joka on muodostunut pitkäaikaisen lainan luonteiseksi eräksi. Tilanteen korjaamiseksi on esitetty vaihtoehtoja, joista tarkoituksenmukaisin on kuitenkin erillisen lainan nostaminen vesilaitokselle. Tekninen lautakunta on käsitellyt asiaa kokouksessaan 14.9.2023.</p>
Jatkokäsittely	valtuusto
tekltk 14.09.2023 § 61	
Päätös	<p>Päätösehdotus hyväksyttiin.</p> <p>Hallinto- ja kehitysjohtaja sekä talouden projekti- ja kehityspäällikkö olivat paikalla asiasta käydyn keskustelun aikana.</p>
Esittelijä	teknisen toimen johtaja Houhala, Keijo
Päätösehdotus	<p>Lautakunta päättää esittää hallitukselle ja edelleen valtuustolle, että vesihuoltolaitoksen pitkäaikaisen velan luonteiseksi muodostunutta yhdystilivelkaa kaupungille lyhennetään jatkossa nostamalla taseyksikölle kohdistettua pitkäaikaista lainaa.</p> <p>Esitetty linjaus tullaan huomioimaan vesilaitoksen talousarvioesityksessä ja tuodaan toimielinten käsittelyyn talousarvion valmisteluaikataulun mukaisesti.</p>
Toimivalta	Hallintosääntö 58 §
Valmistelija	hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi, puh 044 780 1420, etunimi.sukunimi@heinola.fi talouden projekti- ja kehityspäällikkö Piia Paasiranta, puh 044 797 5743, etunimi.sukunimi@heinola.fi

Valmistelu

Vesilaitoskokonaisuus (vesihuolto ja huleveden viemäröinti) on eriytetty kirjanpidollisesti kunnallisena taseyksikkönä 1.1.2015 alkaen. Eriyttäminen perustuu vesihuoltolain 20 §:n määräyksiin. Eriyttämisen yhteydessä on vahvistettu taseyksikön avaava tase, kaupungin sijoittama peruspääoma sekä peruspääomasta perittävä vuotuinen korko.

Kirjanpidollisessa taseyksikössä investointimenot lisäävät yhdystilivelkaa kunnalle ja investointitulot vähentävät sitä tai lisäävät yhdystilisaatavaa kunnalta. Yhdystilivelan muutos käsitellään lyhytaikaisten velkojen muutoksena ja yhdystilisaatavan muutos saamisten muutoksena kunnalta. Yhdystilivelka voi kasvaa merkittävän suureksi silloin, kun taseyksikkö tekee suuria investointeja. Tämän seurauksena yhdystilivelka voi muodostua pitkäaikaisen velan luonteiseksi eräksi tai jopa oman pääoman luonteiseksi eräksi, jos taseyksikkö ei tulorahoituksella kykene lyhentämään velkaa pitkälläkään tähtämellä. Näin on tapahtunut Heinolan vesihuoltolaitoksen osalta. Investointitaso on ollut korkea ja vesihuoltolaitos ei ole kyennyt tulorahoituksella kattamaan investointeja tai lyhentämään velkaa.

Vesilaitoksen yhdystilivelka on investointien myötä noussut ja oli viime vuoden tilinpäätöksessä jo 14,6 milj. euroa (kesäkuun 2023 lopussa n. 16,2 milj. euroa). On selvää, että saaminen on kaupungin puolelta kääntynyt pitkäaikaisen lainan kaltaiseksi ja käytännössä kaupunki on viimeiset vuodet rahoittanut vesilaitoksen toimintaa nollakorolla. Tämä tilanne ei voi kuitenkaan olla pysyvä. Vesihuollon tulee vesihuoltolain 18 §:n mukaan tuloillaan pitkällä aikavälillä pystyä kattamaan vesihuoltolaitoksen uus- ja korjausinvestoinnit ja kustannukset.

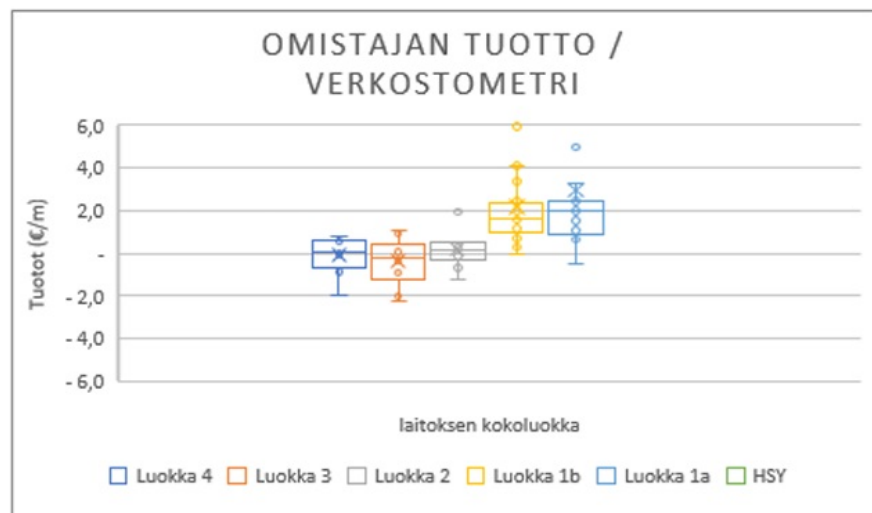
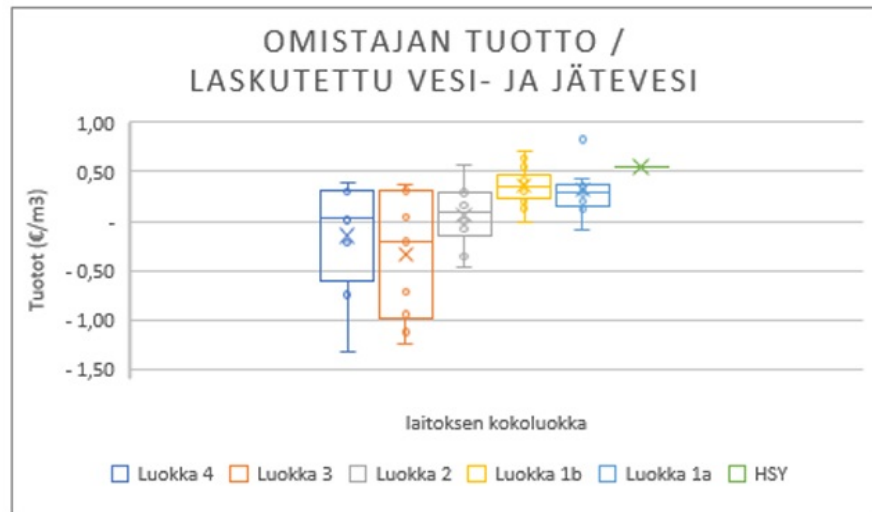
Tilanteen korjaamiseksi kaupungilla on kirjanpidon näkökulmasta neljä erilaista vaihtoehtoa:

- 1) Pääomittaa vesihuoltolaitosta ja periä pääomasta vuotuista korkoa
- 2) Myöntää pitkäaikaista lainaa sisäisesti vesihuoltolaitokselle ja periä tästä markkinaehtoista korkoa
- 3) Nostaa vesilaitokselle korvamerkitty laina, josta taseyksikkö maksaa itse markkinaehtoisin koron
- 4) jokin yhdistelmä näistä edellä mainituista.

1) Pääomittaminen

Vesilaitoksen peruspääoma taseessa on 10,1 milj. euroa ja siitä maksettava korko 6%:ia. Mikäli kaupunki päättäisi pääomittaa vesihuoltoa 16,2 milj. eurolla tarkoittaisi se peruspääoman kasvamista 26,4 milj. euroon, jolloin vuotuinen peruspääoman korko olisi 6%:in korolla laskettuna 1,6 milj. euroa vuodessa. Pääomittamisen yhteydessä tulisi tällöin tarkastella peruspääoman

koron laskemista, jotta korvaus peruspääomasta ei rasittaisi vesilaitoksen taloutta liikaa. Vesihuoltoyhdistys on AFRYn tilauksesta tutkinut vuonna 2022 vesihuoltolaitosten taloutta. Tutkimuksessa on tarkasteltu mm. pääomantuoton osuutta suhteessa laitospakettiin.

Heinolan vesilaitos kuuluu kokoluokkansa puolesta kategoriaan 1b. Vuoden 2022 tunnuslukujen valossa pääoman tuotto kuutiota kohden oli 0,31 euroa ja verkostometriä kohden 0,97 euroa. Pääomittamisen kautta tuotto kasvaisi 6%:n pääomankorolla 0,79 euroon kuutiota kohden ja 2,51 euroon verkostometriä kohden. Mikäli pääomasta perittävä korko laskettaisiin lähemmäs markkinakorkoa eli 4%:iin niin tuotto olisi 0,53 euroa kuutiota kohden ja 1,68 euroa verkostometriä kohden.

Pääomittamiseen tilanteessa, jossa toiminnan järjestäminen on kokonaistarkastelussa, on kuitenkin syytä kuitenkin suhtautua varovaisuudella. Taseyksikön tase ei oman pääoman osalta kuitenkaan edellytä pääomittamista, sillä taseyksiköllä on kertynyttä ylijäämää taseessa. Näin ollen taseyksikön pääomittamiseen tässä tilanteessa ei ole riittäviä perusteita.

2) Sisäinen laina vesihuoltolaitokselle

Pääomittamisen sijaan kaupunki voisi myöntää vesilaitokselle pitkäaikaista lainaa. Tämä edellyttäisi kaupungilta sisäisen pankin toimintaperiaatteiden määrittelyä. Kaupunki joutuisi kuitenkin vuosittain nostamaan vesilaitoksen tarvitseman rahoituksen ulkoisilta markkinoilta ja kantaisi siten mahdolliset rahoitusriskit, mikäli korkotasoa ei lukita kaupungin ulkopuoliseen rahoitukseen. Sisäinen korkolaskutus vaatisi työtä omalta organisaatiolta ja siten vain turhaan lisäisi rahoituksen välittämisestä aiheutuvia kustannuksia vesilaitokselle.

3) Vesilaitokselle korvamerkitty laina

Selkeintä rahoitusriskien ja kirjanpidon näkökulmasta olisi kilpailuttaa vesilaitokselle oma korvamerkitty laina, jolla vesilaitos lyhentäisi yhdystilivelkaa kaupungille. Näin vesilaitos kantaisi itse mahdolliset rahoitusriskit, vastaisi rahoituskustannusten huomioimisesta hinnoittelussaan ja jatkossa myös tulevien vuosien investointien rahoituksen suunnittelussa. Vesilaitokselle tulisi täten varata talousarviossa taseyksikön rahoituslaskelmaan pitkäaikaisen lainan lisäystä. Kaupungin kokonaislainamäärään ja yhdisteltyyn rahoituslaskelmaan ei muutoksella ole talousarvion näkökulmasta vaikutusta, sillä vesilaitoksen rahoitus on sisältynyt tähän asti peruskaupungin rahoitukseen nollakorolla, mikä ei ole vesihuoltolain mukaista. Lainanhoitokustannukset tulevat jatkossa kohdentumaan taseyksikölle ja siten ne tulevat rasittamaan taseyksikön tulosta. Tämä tulee vesilaitoksen jatkossa ottaa huomioon omaa talouttaan ja hinnastojaan suunniteltaessa.

Tiedoksianto

sähköposti

valmistelijat

§ 51 Rainion päiväkodin toiminnan lakkauttaminen 1.8.2024 lukien

valt 09.10.2023 § 51

964/12.07.00.00/2023

Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että se lakkauttaa Rainion päiväkodin toiminnan 1.8.2024 lukien.
Toimivalta	Heinolan kaupungin hallintosäätä 5 luku 22 §, Heinolan kaupungin hallintosäätö 2 luku 7 §
Valmistelija	varhaiskasvatusjohtaja Päivi Salminen, puh. 050 593 9649, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Tiedoksianto	sähköposti hyvinvointijohtaja varhaiskasvatusjohtaja teknisen toimen johtaja kiinteistöpäällikkö taloustuki@heinola.fi

khall 02.10.2023 § 208

Päätös	Ehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	kaupunginjohtaja Parkkonen, Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus ehdottaa valtuustolle, että se lakkauttaa Rainion päiväkodin toiminnan 1.8.2024 lukien.
Toimivalta	Heinolan kaupungin hallintosäätä 5 luku 22 §, hallintosäätö 7 §
Valmistelija	varhaiskasvatusjohtaja Päivi Salminen, puh. 050 593 9649, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Rainion päiväkodin lakkauttamista on käsitelty useamman vuoden ajan ja esitys on linjassa myös valtuuston 12.6.2023 hyväksymän muutosohjelman sisältämien talouden sopeuttamistavoitteiden kanssa.
Jatkokäsittely	valtuusto

hyvoltk 26.09.2023 § 68

Päätös	<p>Päätösehdotus hyväksyttiin.</p> <p>Varhaiskasvatusjohtaja Salminen poistui tämän asian käsittelyn jälkeen.</p>
Esittelijä	hyvinvointijohtaja Hepo-oja, Pirjo
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että se lakkauttaa Rainion päiväkodin toiminnan 1.8.2024 lukien.
Toimivalta	Hallintosääntö 2. luku 7§; hallintosääntö 5. luku 23§; Hyvinvointitoimialan toimintaohje 4.1
Valmistelija	varhaiskasvatusjohtaja Päivi Salminen, puh. 050 593 9649, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	<p>Heinolan kaupungin hallintosääntö (luku 2, 7§) määrittää, että valtuuston tehtävänä on päättää palveluverkon periaatteista sekä toimipisteiden perustamisesta tai lakkauttamisesta.</p> <p>Hallintosäännön (5. luku 23§) määrittää, että kukin lautakunta kehittää alastaan toimialaa ja vastaa palveluiden tuloksellisesta järjestämisestä.</p> <p>Hyvinvointitoimialan toimintaohjeen (4. luku, 4.1) mukaan lautakunta tekee esityksen valtuustolle päiväkotien toimipisteiden perustamisesta tai lakkauttamisesta.</p> <p>Valmistelijan perustelut</p> <p>Heinolan kaupungin varhaiskasvatuksen lapsimäärä on viime vuosina laskenut, vaikka osallistumisaste on noussut. Vuonna 2018 varhaiskasvatuksessa (ml. esiopetus) oli 582 lasta ja vuonna 31.12.2022 lapsia oli 496. Varhaiskasvatukseen osallistumisaste oli vuonna 2018 75,3% ja vuonna 2022 81,8%.</p> <p>Rainion päiväkodin toiminnan suunniteltua lakkauttamista 1.8.2024 lukien on käsitelty hyvinvointilautakunnan infoissa 29.9.2020, 13.9.2021, 8.9.2022 ja 14.9.2023. Lisäksi asia on kirjattu talousarviokirjaan, joka on käsitelty talousarviokäsittelyjen yhteydessä hyvinvointilautakunnassa, kaupunginhallituksessa ja valtuustossa vuosina 2020, 2021 ja 2022.</p>

Vuodesta 2022 lukien varhaiskasvatuksen sitoviksi toiminnallisiksi tavoitteiksi on valtuusto (ja hyvinvointilautakunta) päättänyt tilatehokkuuden sekä henkilöstömäärän suhteuttamisen palvelua käyttävien lasten määrään. Tavoitteet ovat osa Heinolan kaupungin strategista päämäärää "Kestävä talous" (aiemmin "Talouden tasapaino").

Koska tämän hetkisen tiedon mukaan varhaiskasvatusta tarvitsevien lasten määrä ei ole kasvamassa eikä tilanne ole muuttumassa, on hyvinvointitoimialalla ryhdytty valmistelemaan Rainion päiväkodin toiminnan lakkauttamista 1.8.2024 lukien. Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa tiivistämällä voidaan varmistaa, että varhaiskasvatustoiminta on tarkoituksenmukaista ja kustannustehokasta. Suuremmissa varhaiskasvatusyksiköissä aukioloajat palvelevat paremmin perheiden tarpeita ja koulujen loma-aikoina toteutettavat sulkuajat ovat vähäisempiä.

Rainion päiväkotiti

Rainion päiväkoti on vuonna 1992 perustettu 42-paikkainen varhaiskasvatusyksikkö. Rainion päiväkoti on palvellut aiemmin lähinnä Rainion alueen perheitä sekä toiminut Kailaan (ent. Niemelän) päiväkodin väistötilana Kailas-talon päiväkodin valmistumiseen asti. Rainion alueella asuu tällä hetkellä 0-4 -vuotiaita lapsia 15. Päiväkodissa oli sijoitettuna 31.8.2023 15 lasta, joista 9 asuu Rainion alueella. Rainion päiväkoti on auki 6.30 – 16.30.

Rainion alue kuuluu Kailaan koulun koulupiiriin. Rainion päiväkodista lapset siirtyvät pääsääntöisesti Kailaan päiväkodin esiopetusryhmiin, koska Rainion päiväkodissa ei tarjota esiopetusta.

Rainion päiväkodin henkilöstömäärä on suhteutettu toimintakausittain päiväkodin lapsimäärään. Tällä hetkellä yksikössä työskentelee kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa, kaksi varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa sekä yksi erityiskasvatuksen päivähoitaja.

Rainion päiväkodin huoneistoala on 368 m². Vuonna 2023 varhaiskasvatus maksaa sisäistä vuokraa kiinteistöstä 64.300e ja siivouskuluja 14.700e. Lisäksi ruokahuoltoon on tarvittu osa-aikainen työntekijä.

Mikäli valtuusto päättää lakkauttaa Rainion päiväkodin 1.8.2024 lukien, kiinteistön jatkotulevaisuuden valmistelusta vastaa teknisen toimen tilakeskus.

Osallistaminen ja yhteistyö

Rainion alueella järjestettiin 29.3.2023 asukasilta, johon osallistui kahdeksan asukasta. Asukasillassa oli mukana myös

hyvinvointijohtaja. Ko. tilaisuudessa käsiteltiin hyvinvointitoimialan suunnitelmaa, jonka mukaan päiväkodin toiminnan lakkautusta 1.8.2024 lukien esitetään lautakunnan kautta valtuustolle. Osa asukkaista koki, että päiväkodin loppuminen tulisi vaikuttamaan asuntojen arvoon. Osa puolestaan oli sitä mieltä, että päiväkodilla ei ole niin suurta merkitystä, kuin esimerkiksi koululla olisi ollut. Paikalla olleiden asukkaiden mukaan Rainiossa on oltava auto, vaikka linja-auto sinne kulkeekin, joten vanhemmat kuljettavat lapset päiväkotiin joka tapauksessa.

YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen perustuva lapsivaikutusten arviointi on päätösten yhteydessä tehtävää lapsiin kohdistuvien vaikutusten arviointia ja ennakointia. Asukasillan lisäksi Rainion päiväkodin lapsilla, huoltajilla ja henkilöstöllä oli mahdollisuus osallistua lapsivaikutusten arviointiin. Lapsivaikutusten arvioinnin toteutti hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelualue elokuussa 2023.

Mikäli valtuusto päättää lakkauttaa Rainion päiväkodin toiminnan 1.8.2024 lukien, tammikuussa 2024 kuullaan lasten huoltajien toiveet uudesta lastensa varhaiskasvatuspaikasta.

Rainion päiväkodin toiminnan lakkauttamista koskevasta suunnitelmasta on keskusteltu ko. päiväkodin henkilöstön sekä päiväkodin johtajien kanssa. Mikäli valtuusto päättää lakkauttaa Rainion päiväkodin toiminnan 1.8.2024 lukien, tammikuussa 2024 lukien kuullaan henkilöstön toiveet tulevasta työyksiköstä

Lapsivaikutusten arvioinnin keskeisimmät tulokset ovat lautakunnan jäsenten tutustuttavissa CloudMeeting -järjestelmässä 25.9.2023 lukien ja ne esitellään myös hyvinvointilautakunnan kokouksessa 26.9.2023.

Jatkokäsittely

kaupunginhallitus

Tiedoksianto

sähköposti

tekninen toimi, tilakeskus

§ 52 Ilmoitusasiat

valt

Päätös	Valtuustossa ei ollut ilmoitusasioita.
Päätösehdotus	Valtuusto päättää merkitä asiat tiedokseen.
Valmistelija	hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi puh. 044 780 1420, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Valtuustolle selostetaan ilmoitusasiat.

§ 53 Aloitteet

valt

Päätös	Kokouksessa ei jätetty valtuustoaloitteita.
Päätösehdotus	Valtuusto päättää merkitä asian tiedokseen.
Valmistelija	hallinto- ja kehitysjohtaja Hanna Hurmola-Remmi puh. 044 780 1420, etunimi.sukunimi@heinola.fi
Valmistelu	Valtuuston esityslistan lähettämiseen mennessä ei ole jätetty valtuustoaloitteita.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 47, § 50, § 51**Heinolan kaupunki****Valitusosoitus, kunnallisvalitus****Valitusoikeus ja valitusperusteet**

Kunnallisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitusviranomainen ja valitusaika

Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna
sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
fax: 029 564 2269
Valituksen voi tehdä myös asiointipalvelussa:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän (7) päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, kolmen (3) päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon silloin, kun päätös on kuntalain 140 §:n mukaisesti julkaistu yleisessä tietoverkossa.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun päätös on julkaistu yleisessä tietoverkossa.

Valituskirjelmä

Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan tai kirjelmän muun laatijan nimi ja kotikunta sekä postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on tarvittaessa liitettävä valtakirja (HLL 21 §).

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle valitusajan kuluessa ennen sen viimeisen päivän virka-ajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan kuluessa.

Lisätietoja

Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetun lain (701/1993) nojalla muutoksenhakijalta peritään kulloinkin voimassa oleva oikeudenkäyntimaksu. Maksua ei kuitenkaan peritä eräissä em. laissa erikseen määritellyissä asioissa, kuten sosiaaliasioissa eikä julkisoikeudellista palvelusuhdetta, vaaleja, kunnallisverosta vapauttamista, valtion avustuksia tai julkisia maksuja koskevissa asioissa ja jos hallinto-oikeus muuttaa päätöstä muutoksenhakijan eduksi.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 48, § 49, § 52, § 53**Heinolan kaupunki****Muutoksenhakukielto**

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVHhl 50 § 2 mom.)
- etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22§)